

Atatürk Üniversitesi kampüs tabanlı dersler modeli bileşenlerine yönelik öğrenci görüşleri

Arş. Gör. Derya ÇAKMAK KARAPINAR^a

Öğr. Gör. Muhammed GÜLER^b

Doç. Dr. Engin KURŞUN^c

Prof. Dr. Selçuk KARAMAN^c

^aAtatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi

^bAğrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi

^cAtatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Özet

Atatürk Üniversitesi, her üniversitenin müfredatına dâhil olan ortak dersleri, kampüs tabanlı öğrencilerine uzaktan eğitim yoluyla vermektedir. Her dönem yaklaşık 20.000 öğrencinin aldığı bu dersler, bireysel öğrenmeye uygun olarak hazırlanmış içerikler vasıtasıyla öğrencilere sunulmaktadır. Bunların yanı sıra öğrenciler katılımın zorunlu olmadığı yüz yüze uygulamalarla da (Açık Sınıf ve Ofis Saati) desteklenmektedir. Ancak öğrencilerin bu uygulamalara beklenen ilgiyi göstermediği görülmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada öğrencilerin yüz yüze uygulamalara katılmama nedenlerini ortaya çıkarmak hedeflenmektedir. Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden araşsal durum çalışması deseni kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubu seçilirken ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışmada ölçüt olarak kredili olarak sunulmayan ve öğrenci başarısının diğer ortak derslere oranla düşük olduğu tespit edildiği için Yabancı Dil (İngilizce) dersi seçilmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak 28 öğrenci katılmıştır. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmış ve elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bulgularda öğrencilerin yüz yüze uygulamalara beklenen katılımı göstermemelerinin ders, sistem, öğretim üyeleri ve öğrenciler olmak üzere dört temel kaynağının sebep olduğu görülmüştür. Sonuç olarak, gerçekleştirilen yüz yüze uygulamalara öğrenci katılımını artırmak amacıyla öğrencilerin bu uygulamalardan haberdar edilmesi, derslerin kredili olarak verilmesi, öğretim üyelerinin ders içeriklerini daha güncel hale getirmeleri ve ders anlatımını etkili ve verimli şekilde yapmaları gerekmektedir. Bu çalışmanın sonuçları, uzaktan eğitim yoluyla verilen kampüs tabanlı derslerin hangi şartlarda yüz yüze desteğe ihtiyacı olduğunun belirlenmesine yardımcı olacaktır.

Anahtar Sözcükler: : Uzaktan Eğitim, Kampüs Tabanlı Dersler Modeli, ATAUZEM, Kampüs Tabanlı Öğrenciler

Abstract

Ataturk University, has been given common introductory courses, which are included in every university curriculum through distance education on their campus-based students. These courses taken by about 20.000 students each term are mainly presented through self-paced asynchronous contents. Apart from these contents, face-to-face practices (Open Class and Office Hour) in which attendance is not obligatory were implemented. However, it seems that the students didn't show the anticipation of this application. In this sense, the present study aims to understand the reasons behind the low interest of students to these face-to-face supports. In the present study, case study design has been used which is one of qualitative research methods. Choosing the sample group of this research, criterion sample method has been administrated. Foreign Language (English) course was chosen in this study, because it was determined that student achievement was lower than other common courses and it was non-credited course as a criterion. Participants are consisted of 28 volunteer students who took foreign language course in this way. Data has been gathered with in-depth semi-structured interview and it has been analyzed through content analysis method. Preliminary findings indicated that the reasons why the students don't expected to participate in face to face supports could be grouped under four themes: lecture, system, lecturers and students. Consequently, in order to increase the number of participation to the face to face implementations, students should be informed with different communication channels, credited condition of courses can be changed and the faculty members can play more active role in the design of face to face support mechanisms. The results of this study will help determine the conditions under which campus-based courses offered by distance education require face-to-face support.

Keywords: Distance Education, Common Course Model, ATAUZEM, Campus-Based Students

Kaynak Gösterme

Çakmak Karapınar, D., Güler, M., Kurşun, E. ve Karaman, S. (2018). Atatürk Üniversitesi kampüs tabanlı dersler modeli bileşenlerine yönelik öğrenci görüşleri. *AUAAd*, 4(2), 90-111.

Giriş

Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de teknoloji hızla gelişerek insan hayatının her alanına etki etmektedir. Teknoloji, bireylerin yaşamlarının gelişmesini ve kolaylaşmasını sağlamanın yanı sıra bireylerin öğrenmelerine katkı sağlayacak şekilde birçok farklı kullanımı ile birbirinden farklı alanlarda kendini göstermeye başlamıştır. 1700’lü yıllarda posta yolu ile başlayan uzaktan eğitim zaman içerisinde teknolojinin gelişmesi ile birlikte daha farklı ortamlara taşınmıştır ve farklı boyutlar kazanarak günümüzdeki uzaktan eğitim uygulamaları halini almıştır (İşman, 2011: 3-4). Uzaktan eğitim, öğrenen ve öğretmenin fiziksel olarak birbirinden ayrı mekânlarda olduğu ve öğrenmenin çeşitli iletişim teknolojileri kullanarak gerçekleştirildiği bir eğitim türüdür (Şen, Atasoy ve Aydın, 2010: 3). Teknolojinin gelişmesiyle birlikte uzaktan eğitimin uygulanışı gibi tanımında da değişimler yaşanmıştır. Bu değişimlerin sonucunda uzaktan eğitim, zaman ve mekândan tamamen bağımsız olarak öğrenen ve öğreticinin aynı ortamda bir araya gelme zorunluluğunu ortadan kaldıran bilgisayar ve iletişim teknolojileri sayesinde sanal ortamlarda ya da sanal sınıflarda görüntülü, sesli ve eş zamanlı olarak derslerin işlendiği ve katılımcıların istediği zaman istediği yerden bu dersleri tekrar tekrar izleyebileceği ortamlar haline dönüşmüştür (uzem.gediz.edu.tr, Erişim Tarihi: 20.06.2017). Uzaktan eğitimde yaşanan gelişim ve değişimleri yukarıdaki iki tanıma bakarak anlamak mümkündür.

Posta eğitimi ile başlayan uzaktan eğitimde 4 farklı gelişim aşaması yaşanmış ve bu gelişimlerin sonucunda 4 farklı uzaktan eğitim modeli ortaya çıkmıştır (Arat ve Bakan, 2011: 365-366). İlk model olan **posta ile eğitim modeli**, yetkili eğitim kurumu tarafından mektuplarla yürütülen ve çoğunluklu olarak hizmet içi eğitiminde ve engelli öğrencilerin kendilerinin ya da ailelerinin eğitiminde kullanılan bir uzaktan eğitim modelidir. İkinci model olan **çoklu ortam modeli** ise radyo ve televizyonun yaygınlaşması ile birlikte bunların eğitim alanında kullanılmaya başlanması ile ortaya çıkmıştır. Teknolojideki gelişmeler ile birlikte üçüncü model olan **tele-öğrenme modeli** ortaya çıkmıştır. Tele-öğrenme modelinde yani üçüncü modelde video ve sesli konferansların yanı sıra canlı televizyon ve radyo yayınları yapılarak uzaktan eğitim verilmeye başlanmıştır. Son model olan **esnek öğrenme modeli** ise internetin 1990’lı yıllarda ortaya çıkması, yaygınlaşması ve ardından da eğitim alanında kullanılmaya başlanması ile birlikte ders materyallerinin web tabanlı ortamlara aktarılması, sanal kampüsler ve sanal sınıflar oluşturulmasıyla uzaktan eğitimdeki sınırlılıkların en aza indirildiği ve uzaktan eğitimin etkililiğinin en üst düzeye çıkarıldığı modeldir (Ergüney, 2015: 27-28).

Temelde 4 farklı gelişim aşamasından geçen ve 4 farklı modeli bulunan uzaktan eğitim, 4. model olan esnek öğrenme modelinin bileşenlerine sonradan eklenen yeni uygulamalar ile birlikte yeni uzaktan eğitim modelleri türetilmektedir. Günümüzde yeni bir aşama daha kat etmeye başlayan uzaktan eğitimde, yeni kavramlar ve yeni modeller ortaya çıkmaya devam etmektedir. 2008 yılında Simens ve Downes'ın çalışmalarında ilk kez bahsettikleri MOOCs (Massive Open Online Course) kavramı da (Masters, 2011 Aktaran: Barış, 2015:2) yeni ortaya çıkan uzaktan eğitim modellerinden biridir. Türkçeye iHAK (İnternet Üzerinden Herkese Açık Kurslar) olarak çevrilen MOOC kavramı 2008 yılında literatüre girmesine rağmen 2012 yılında yaygın hale gelmeye başlamıştır (Çelik, 2015: 15). Tüm dünyada ve ülkemizde iHAK eğitimleri düzenleyen özel kursların yanı sıra üniversitelerde bir misyon olarak iHAK dersleri vermeye başlamışlardır.

Şekil 1. iHAK-MOOC Tanımı

iHAK, genellikle üniversitelerdeki derslerin uzaktan eğitim yoluyla herkesin ulaşarak kayıt olabildiği ve ders içeriklerini takip edebildiği platformlar için kullanılan isimdir (Demirci, 2014: 237). iHAK platformlarında dersler genellikle ücretsiz olarak sunulmakta ve konu anlatımları, videolar, testler, ödevler, tartışma platformları ve bloglardan yararlanılarak dersler desteklenmektedir (Glance, 2013). Ayrıca iHAK'lar e-öğrenme olanakları sunmanın yanı sıra yetişkin bireyler, çalışanlar ve kendini geliştirmek isteyen herkese hayat boyu öğrenme olanakları da sunmaktadır (Stracke, 2004 Aktaran: Kesim ve Altınpulluk, 2014: 64).

iHAK uygulamalarında öğrencilerin derse katılımlarını etkileyen birçok etmen vardır. Literatürdeki araştırmalarda iHAK uygulamalarına katılım gösteren öğrencilere alanında uzman kişilerden konuyu öğrenebilme imkanı sunulması ve bu kişiler tarafından hazırlanan kaliteli birçok materyale erişim imkanının bulunması öğrencilerin katılımını etkileyen olumlu faktörlerdendir. Bir diğer etmen ise öğrenmenin ve ders başarısının öğrencinin içsel motivasyonuna bağlı olması durumudur. Çeşitli formatlarda uzman kişiler tarafından hazırlanmış içeriklerin yanı sıra öğrenci katılımını etkileyen öğelerden bir tanesi de zaman ve mekan sınırı olmaksızın eğitimlerini gerçekleştirebilmeleridir (Bayrak, 2015: 27-28).

Meydana gelen bu gelişmeler ile birlikte Türkiye'deki birçok üniversite bünyesinde uzaktan eğitim merkezi kurmuştur. Türkiye'deki uzaktan eğitim merkezlerinde öğrencilere ön lisans, lisans tamamlama, lisans ve tezsiz yüksek lisans programları düzeyinde eğitimler verilmekle birlikte sertifika düzeyinde eğitim programları da açılmaktadır (Özer, 1998: 127). Tüm bu gelişmelere karşın Türkiye'de uzaktan eğitim merkezleri tarafından henüz doktora düzeyinde eğitim verilmeye başlanmamıştır (<http://www.yok.gov.tr>, Erişim Tarihi: 17.11.2017).

Bireysel öğrenmenin ön plana çıkmaya başlaması, uzaktan eğitimin ve geliştirilen uzaktan eğitim modellerinin eğitim alanına uygulanmaya başlanması örgün eğitimde de değişiklikler meydana getirmiştir. Çok çeşitli alanlarda uzaktan eğitim yoluyla ya da uzaktan eğitim ile örgün eğitimin bir arada olduğu harmanlanmış bir sistem üzerinden eğitimlerin yürütülmesine de olanak sağlanmıştır. Bu gelişmeler ışığında Yükseköğretim Kurulu (YÖK) da tüm üniversitelerin müfredatlarında ortak dersler adı altında mevcut bulunan derslerin örgün öğretim yoluyla verilmesinin yanı sıra uzaktan öğretim yoluyla da verilmesinin önünü 2013 yılı Şubat ayında yayınlamış olduğu Uzaktan Eğitime İlişkin Usul ve Esaslar ile birlikte açmıştır.

YÖK, 2013 yılı Şubat ayında yayınlamış olduğu Uzaktan Eğitime İlişkin Usul ve Esaslara göre birinci ve ikinci öğretim programlarında derslerin en fazla %30'u hem örgün öğretim yoluyla hem de uzaktan öğretim yoluyla verilebilmektedir. Böylece Atatürk Üniversitesi bünyesinde bulunan Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) aracılığıyla Türk Dili, Yabancı Dil, Atatürk İlkeleri ve İnkılapları Tarihi, Hukukun Temel Kavramları ve Temel Bilgi Teknolojileri dersleri uzaktan eğitim ile verilmeye başlanmıştır. ATAUZEM ortak derslerin uzaktan eğitim yoluyla verilmesinde Kampüs Tabanlı Dersler Modelini geliştirmiş ve uygulamıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma Atatürk Üniversitesi'nde kampüs tabanlı öğrencilere uzaktan eğitim yoluyla verilen Yabancı Dil (İngilizce) derslerini yüz yüze desteklemek için yapılan Açık Sınıf ve Ofis Saatleri uygulamalarına bu dersleri alan öğrencilerin katılımlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla çalışmaya yön veren araştırma soruları aşağıdaki gibidir;

Uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak dersleri alan kampüs tabanlı öğrenciler,

- ATAUZEM tarafından sunulan kaynakların hangilerini Yabancı Dil (İngilizce) dersine ve sınavlarına hazırlanırken kullanmaktadırlar?

Uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak dersleri alan kampüs tabanlı öğrencilerin,

- Ofis Saati Uygulanmasına katılımını etkileyen faktörler nelerdir?
- Açık Sınıf Oturumlarına katılımını etkileyen faktörler nelerdir?
- Açık Sınıf Oturumlarına ve Ofis Saati Uygulanmasına katılımı artıracak önerileri nelerdir?

Yöntem

ATAUZEM tarafından gerçekleştirilen Açık Sınıf ve Ofis Saatleri uygulamalarına öğrenci katılımını etkileyen faktörleri belirlemek için nitel araştırma yöntemlerinden araçsal durum çalışması deseni kullanılmıştır. Creswell'e (2013: 99) göre araçsal durum çalışması tek bir konu veya bir soruna odaklanıldığında kullanılır. Bu araştırmada da uzaktan eğitim yoluyla verilen kampüs derslerinin destek uygulamalarına öğrencilerin katılımını etkileyen durumlara odaklanılmıştır.

Örneklem

Bu araştırmanın örneklem grubu seçilirken ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemi; araştırmacı tarafından oluşturulmuş ya da daha önceden var olan ölçüt listesindeki ölçütleri karşılayan tüm durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 112). Öncelikli ölçüt olarak Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Hukukun Temel Kavramları ve Yabancı Dil (İngilizce) derslerinden tekrara kalan öğrenci sayısının yüksek olduğu ders belirlenmiştir. Yabancı Dil (İngilizce) dersinden tekrara kalan öğrenci sayısı yüksek olduğu için bu dersi alan öğrenci grubu seçilmiştir. Ardından ikinci ölçüt için Yabancı Dil (İngilizce) dersini alan öğrenci grubuna anket uygulanmıştır, uygulanan bu anketle gerçekleştirilen Açık Sınıf ve Ofis Saatleri uygulamalarından haberdar olan öğrenciler belirlenmiştir. Uygulamalardan haberdar olan öğrenciler belirlendikten sonra bir diğer ölçüt olan dersi ağırlıklı genel not ortalamasına (AGNO) etkisi olmayan bir ders olarak alma ölçütüne uyan öğrenciler seçilerek liste haline getirilmiştir. ATAUZEM tarafından gerçekleştirilen Açık Sınıf ve Ofis Saatleri uygulamalarından haberdar olan, Yabancı Dil (İngilizce) dersini uzaktan eğitim yoluyla ve kredisiz bir ders olarak alan 197 öğrenci olduğu tespit edilmiş ve bu öğrenciler ile görüşmeler yapılmıştır.

Veri Analizi

Çalışma için görüşme yapılmadan önce bir görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme formu öncelikli olarak 15 kişilik bir pilot gruba uygulanmıştır. Bu uygulama sonucunda elde edilen veriler doğrultusunda görüşme formu ve görüşme kılavuzuna son şekli verilmiş ve seçilen örnekleme uygulanmıştır.

Belirlenen ölçütlere uyan 197 öğrencinin iletişim bilgilerinden rastgele olarak 50 öğrenci seçilerek telefon aracılığıyla iletişime geçilmiştir. Görüşmenin amacı ve çalışma anlatılarak görüşme için izin istenmiştir. Çalışmaya gönüllü olarak 28 öğrenci katılım göstermiştir. Bu nedenle çalışmanın örnekleme 28 öğrenciden oluşmaktadır. Görüşmeye katılan tüm öğrenciler, Yabancı Dil (İngilizce) dersini ağırlıklı genel not ortalamasına (AGNO) etkisi olmayan, kredisiz bir ders olarak almaktadırlar.

Çalışma için gönüllü olan 28 öğrenci ile yapılan görüşmelerin transkripti çıkarılmış ve nitel veri analizi için uygun hale getirilmiştir. Ardından elde edilen tüm görüşmeler belli kodlar çerçevesinde kodlanmıştır. Kodlama işleminden sonra veriler tekrar gözden geçirilmiş ve kodlamalarda birleştirmelere ya da ayrımlara gerek olup olmadığı denetlenmiş ve öğrencilerin görüşme sorularına verdikleri cevaplar ve belirttikleri görüşler içerik analizi yöntemiyle çözümlenmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

Çalışmaya katılan öğrencilerin 20'si (%71,32) bayan ve 8'i (%28,68) erkektir (Bkz. Tablo1). Ayrıca bu öğrencilerden 12'si (%42,85) Yabancı Dil dersini en az bir kere almış ve bu dersten tekrara kalmıştır. Çalışmaya katılan 12 öğrenciden 3'ü iki veya daha fazla kere Yabancı Dil (İngilizce) dersini alttan almış ve tekrar bu dersten kalmıştır. 2 öğrenci ise ilk defa dersi almış ve geçememiştir.

Tablo 1 <i>Cinsiyet Dağılımı</i>		
Cinsiyet	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bayan	20	71,32
Erkek	8	28,68
Toplam	28	100

Ortak Derslere Hazırlanırken Kampüs Tabanlı Öğrencilerin Kullandıkları Kaynaklar

Uzaktan eğitim yoluyla verilen Yabancı Dil (İngilizce) dersini alan öğrencilerin, bu dersler kapsamında sunduğu kaynaklardan hangilerini kullanarak dönem içerisinde derslere

hazırladıkları saptanmaya çalışılmıştır. Öğrencilere dönem içerisinde derse hazırlanma kaynakları olarak Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (ATAUZEM) tarafından yüz yüze işlenen dersler, canlı yayınlanan dersler, canlı yayınlanan derslerin video kayıtları ve ders notları sunulmaktadır. İnternet üzerinden sunulan ders notlarıyla 11 (%39,29) öğrencinin derslere hazırlandığı, 6 (%10,71) öğrencinin ise derslere ders notlarından veya videolardan hazırlandığı ve 11 (%39,29) öğrencinin derslere hiç hazırlanmadığı görülmüştür (Bkz. Tablo 2).

Tablo 2 <i>Dönem İçerisinde Derse Hazırlanma</i>		
Kaynaklar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Ders Notlarından	11	39,29
Hiç Hazırlanmadım	11	39,29
Videolardan	3	10,71
Ders Notları ve Videolardan	3	10,71
Toplam	28	100

Öğrencilerin 22'si (%78,58) derslere ya dönem içerisinde hiç hazırlanmadıklarını ya da sadece ders notlarından hazırlandıklarını ifade etmişlerdir (Bkz. Tablo2). Öğrencilerin dönem içerisinde ortak derslere “Hiç Hazırlanmama”ları ile ilgili ifadelerinden bazıları aşağıdaki gibidir;

Hiçbir şekilde çalışmadım, lisede gördüğüm bilgilerle giriyorum sınavlara. (Ö3)

Yani derslere pek çalışmadım açıkçası, uzaktan eğitim olduğu için zaten ortalamaya etki etmiyor. (Ö7)

Hiç çalışmadım ki. Birebir ders olmadığı için ve AGNO'ya etkisi olmadığı için çalışmadım. (Ö10)

Yukarıdaki ifadelerden de görüldüğü üzere öğrenciler, bu dersler uzaktan eğitim yoluyla verildiği için yani “birebir/ yüz yüze” olmadığı için, eski bilgileri yeterli olduğunu düşündükleri için ve bu derslerin AGNO'ya etkisi olmadığı için hazırlanmamaktadırlar (Bkz. Tablo2). Kampüs tabanlı öğrencilerin dönem içerisinde ortak derslere sadece “Ders Notlarından” hazırlanmaları ile ilgili ifadelerinden bazıları aşağıdaki gibidir;

Genelde 50 alıp geçeceğimiz için fazla bir çalışma sarf etmedim. Sınava bir saat kala arkadaşlardan aldığımı fotokopilerden çalıştım. (Ö15)

Ya internet üzerinde de ders anlatımları var ama onlara vaktim olmadığı için bakamıyorum, çıktılar var onları alıp çalışıyorum. (Ö16)

Öğrencilerin derslere sadece ders notlarından hazırlanmaları ile ilgili ifadelerde derslerden geçmek için sınavlardan 50 almanın yeterli olması ve bu derslere hazırlanmak için vakitlerinin olmamasının etkili olduğu görülmektedir. Öğrencilerin 6'sı (%21,42) derslere dönem içerisinde videolar ya da ders notları aracılığıyla hazırlandıklarını ifade etmiştir (Bkz. Tablo2). Kampüs tabanlı öğrencilerin dönem içerisinde ortak derslere “Videolar ve Ders Notları”ndan hazırlanmaları ile ilgili ifadelerin bazıları aşağıdaki gibidir;

Arkadaşlarım uzaktan eğitim videoları getirdiler onlara baktım. O şekilde hazırlandım. (Ö1)

Sağ olsun arkadaşlar videolar getirdi. Hocaların hazırladığı videoları bir şekilde aldım. (Ö2)

Bazen internetteki dersi takip ettim, bazen de internetteki notlara baktım. Kendim çalıştım sınavlara. (Ö11)

Uzaktan eğitim sitesinden birkaç kez ders notlarına ve videolara bakmışlığım var. (Ö13)

Öğrencilerin ifadelerinden de anlaşıldığı üzere bu derslerin kredisiz ve yüz yüze olmamasından kaynaklı olarak öncelikle derslere ve derslerin sınavlarına çalışmadıkları, derslere ve derslerin sınavlarına çalışan öğrencilerin ise ağırlıklı olarak ders notlarından ya da videolardan yararlandığı görülmektedir.

Açık Sınıf Oturumlarına Öğrenci Katılımını Etkileyen Faktörler

Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerde öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek için gerçekleştirilen destek uygulamalardan biri Açık Sınıf Oturumlarıdır. Açık Sınıf Oturumları, ATAUZEM tarafından öğrencilerin ders programında yer alan gün ve saatlerde yüz yüze ders anlatımının gerçekleştirildiği, öğrenci-öğretmen etkileşiminin oluşturulmaya çalışıldığı bir ortamdır. Yabancı Dil (İngilizce) dersini alan öğrencilerin, bu dersler kapsamında gerçekleştirilen Açık Sınıf Oturumlarına katılım gösterme ya da göstermeme nedenleri saptanmaya çalışılmıştır.

Tablo 3 Açık Sınıf Oturumlarına Katılmama Nedenleri		
Kaynaklar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kredili olmadığı için	17	28,82
Bilgim olmadığı için	13	22,04
Vaktim olmadığı için	10	16,95
Konuları önceden bildiğim için	7	11,86
Ders notları yeterli olduğu için	3	5,08
Devam zorunlu olmadığı için	3	5,08
Arkadaşlarım katılmadığı için	2	3,39
Bir sebebi yok	2	3,39
Ücretli olduğunu bildiğim için	2	3,39
Toplam	59	100

* Bir kişi birden fazla nedeni ifade etmiştir.

Yabancı Dil (İngilizce) dersini alan öğrencilerin 17'si (%28,82) bu derslerin Açık Sınıf Oturumlarına ders kredili olmadığı için ve 3'ü (%5,08) derslere devam zorunluluğu olmadığı için katılmadığını aşağıdaki gibi ifade etmiştir (Bkz. Tablo3);

Kredisi olmadığı için AGNO'yu etkilemiyor o yüzden de katılmıyorum açıkçası. Kredisi olsaydı AGNO'yu etkileyecekti, mecburen katılacaktık. (Ö2)

Yani kredili olsaydı ve devamsızlık sıkıntı olsaydı katılırdım. (Ö3)

Katılmak için kredili olması gerekir ya da devamsızlık sorunu olması gerekir. (Ö17)

Çalışmaya katılan öğrencilerin 13'ü (%22,04) bu dersler kapsamında Açık Sınıf Oturumlarının gerçekleştirildiğinden haberdar olmadığı için bu oturumlara katılmadığını aşağıdaki şekilde ifade etmiştir (Bkz. Tablo3);

Yani doğrusu bu konu ile ilgili bir bilgim yoktu. Haberim olsaydı katılırdım. (Ö6)

Haberim de yoktu. Haberim olsa da bu dönem için çok yoğunum zamanı uysaydı belki katılabilirdim. (Ö9)

Öğrencilerin yukarıdaki ifadelerinden de görüldüğü üzere öğrenciler için bir dersin önemli olması, dersin kredili olmasına ve devam zorunluluğu olmasına bağlıdır. Ayrıca öğrencilerin 10'u (%16,95) Açık Sınıf Oturumlarına katılmaya vakitleri olmadığı için, 7'si (%11,86) derslerde anlatılan konuların önceden bildiği konular olduğu için ve 2'si (%3,39) arkadaşları derse katılmadığı için kendisinin de katılmadığını aşağıdaki şekilde ifade etmiştir (Bkz. Tablo 3);

Katılmama nedenim videolardan çalışarak dersi anladığımı düşünüyorum. Genel olarak ben uzaktan eğitim derslerinin zor olmadığını düşünüyorum. (Ö7)

Biz ilkokul dördüncü beşinci sınıftan beri İngilizce görüyoruz. Üç aşağı beş yukarı çıkan sorular da hemen hemen ortaokulda lisede gördüğüm İngilizce. Yani bir verimi yok. (Ö16)

Düzenlenen Açık Sınıf Oturumlarına öğrencilerin, Açık Sınıf Oturumlarının düzenlendiğini bilmedikleri, bilen öğrencilerinde ya vakitleri olmadığı ya da konuları önceden bildikleri için katılmadıkları görülmüştür. Ayrıca öğrenciler arkadaşları Açık Sınıf Oturumlarına katılmadığı için kendilerinin de katılım göstermedikleri tespit edilmiştir.

Ofis Saati Uygulamasına Öğrenci Katılımını Etkileyen Faktörler

Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerde öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek için gerçekleştirilen destek uygulamalardan bir diğeri de Ofis Saati Uygulamasıdır. Ofis Saati Uygulaması, ders programında yer alan gün ve saatlerde dersi veren öğretim elemanlarının dersi alan öğrencileri odalarında bekledikleri, dersle ya da konularla ilgili her türlü soruyu sorabilecekleri şekilde oluşturulmuş bir ortamdır. Yabancı Dil (İngilizce) dersini alan öğrencilerin, bu dersler kapsamında gerçekleştirilen Ofis Saati Uygulamasına katılım gösterme ya da göstermeme nedenleri saptamaya çalışılmıştır.

Tablo 4 Ofis Saati Uygulamasına Katılmama Nedenleri		
Kaynaklar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Bilgim olmadığı için	16	42,11
İhtiyaç duymadığım için	8	21,10
Vaktim olmadığı için	3	7,90
Bir sebebi yok	3	7,90
Kredili olmadığı için	2	5,25
Arkadaşlarım katılmadığı için	2	5,25
Hocaların ilgileneyeğini düşünmediğim için	2	5,25
Konuları önceden bildiğim için	1	2,62
Devam zorunlu olmadığı için	1	2,62
Toplam	38	100

* Bir kişi birden fazla nedeni ifade etmiştir.

Yabancı Dil (İngilizce) dersi için gerçekleştirilen Ofis Saati Uygulamasına öğrencilerin 16'sı (%42,11) böyle bir uygulamanın gerçekleştirildiğinden haberdar olmadığı için katılmadığını şu şekilde ifade etmiştir (Bkz. Tablo4);

Yani bir nedeni yok, açıkçası da benim bundan haberim de yoktu, zaten haberim olsa da katılacağımı sanmıyorum. (Ö3)

Bunun hakkında bir bilgim yoktu, olsaydı da gideceğimi sanmıyorum. Hani dedim ya kredili olmamasının etkisi var. (Ö15)

Benim haberim yok böyle uygulamalardan. Haberim olsa katılırdım, büyük ihtimalle çünkü dersi geçmem lazım. (Ö12)

Öğrenciler, Ofis Saati Uygulamasına katılım göstermemelerinin en önemli nedeni olarak Ofis Saati Uygulamasından haberdar olmamalarını göstermektedirler. Çalışmaya katılan öğrencilerin 8'i (%21,10) bu uygulamaya katılma ihtiyacı duymadığı için katılmadığını, 3'ü (%7,90) bu uygulamaya ayıracak vakti olmadığı için katılmadığını, 4'ü (%10,50) dersler kredili olmadığı için ve sınıf arkadaşları bu uygulamaya katılım göstermediği için kendisinin de katılmadığını aşağıdaki ifadelerle belirtmişler (Bkz. Tablo 4);

Haberim vardı böyle şeyler olduğundan ama gitmedim, gerek duymadım. (Ö5)

Ya derslerimin yoğunluğundan dolayı pek fazla zaman bulamıyorum. Çok az bir zamanım kalıyor. (Ö2)

Hiç vaktim olmadı açıkçası. Ne derslere ne de hocalarla görüşmeye gidemedim, kendim çalıştım. (Ö27)

Öğrencilerin Ofis Saati Uygulamasına katılım göstermemelerinin bilgilendirme eksikliği dışındaki diğer nedenleri; öğrencilerin bu uygulamaya katılacak vakitlerinin olmaması, arkadaşlarının katılmaması nedeniyle kendilerinin de katılmak istememeleri olduğu, dersin kredili olmaması ve öğrencilerin katılım ihtiyacı duymamaları olduğu yukarıdaki ifadelerde görülmüştür.

Açık Sınıf Oturumları ve Ofis Saati Uygulamasına Dair Öneriler

Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerde öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek için gerçekleştirilen Açık Sınıf Oturumlarına ve Ofis Saati Uygulamasına katılım göstermeyen öğrencilere, bu destek uygulamalara katılım göstermeleri için dersin yapısında, işlenişinde ya da destek uygulamalarında yapılabilecek değişiklikler ve düzenlemeler sorularak öğrencilerin önerileri doğrultusunda yapılabilecek değişiklikler ve düzenlemeler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 5 <i>Katılımı Artırmak için Yapılması Gereken Düzenlemeler</i>		
Kaynaklar	Frekans (f)	Yüzde (%)
Kredili olsaydı	24	30,77
Devam zorunluluğu olsaydı	13	16,66
Bilgilendirme mesajı atılsaydı	8	10,26
Bilmediğim konular olsaydı	8	10,26
Bizim binamızda bir derslikte olsaydı	7	8,97
İleride gireceğim sınavlara etkisi olsaydı	5	6,41
Sınıf arkadaşlarım katılsaydı	5	6,41
Uzaktan eğitim olmasaydı	5	6,41
Hocalarla iletişim imkanım olsaydı	2	2,57
Daha ilgi çekici işlenseydi	1	1,28
Toplam	78	100

* Bir kişi birden fazla nedeni ifade etmiştir.

Yabancı Dil (İngilizce) dersi kapsamında gerçekleştirilen Açık Sınıf Oturumlarına ve Ofis Saati Uygulamalarına katılımlarının artırılması için yapılması gereken düzenlemelerde öğrencilerin 24'ü (%30,77) Yabancı Dil (İngilizce) dersinin kredili olması gerektiğini aşağıdaki gibi ifade etmiştir (Bkz. Tablo5);

Kredisi olsaydı mutlaka katılırdım. Yani kredisiz olması açıkçası dersinin önemi düşürüyor birazcık. Eğitimimizde işimize yarayacak ve sosyal hayatımızda kullanabileceğimiz bir İngilizce olursa daha iyi olur. (Ö5)

Bence kredili olsa mutlaka giderdim. Daha fazla not almak ve AGNO'yu yükseltmek için katılırdım. (Ö12)

Bence kredisinin olup olmaması çok önemli bir faktör. Kredisiz olduğu için pek fazla önemsemiyorum dersi. (Ö19)

Öğrenciler, gerçekleştirilen Açık Sınıf Oturumlarına ve Ofis Saati Uygulamalarına katılmalarını sağlayacak en önemli faktörün dersin kredili olması durumu olduğunu yukarıdaki cümlelerde ifade etmişlerdir. Çalışmaya katılan öğrencilerin 13'ü (%16,66) devam zorunluluğunun olması ve 8'i (%10,26) öğrenci bilgi sistemi üzerinden ya da kişisel telefonlarına bilgilendirme mesajı atılması gerektiğini şu cümlelerle ifade etmişlerdir (Bkz. Tablo5);

Dersler kredili olsaydı ya da devam zorunluluğu olsaydı mecburen katılırdım. Çünkü üniversite ortamında devamsızlıkta kredide bir yerde önemli. (Ö24)

Aslında bunlarla ilgili olarak düzgün bir de bilgilendirme yapılırsa katılım artacaktır. Otomasyon üzerinden kişilere ya da telefonlarına özel mesaj atılsa herkes haberdar olur ve gelir. Bir de şöyle bir şey söz konusu konulara bakıyorum benim ilkokulda gördüğüm İngilizce konuları. Seviyesi ilkokul seviyesinde çok basit. Sorular daha zor olsa daha ileri düzey olsa herkesin çalışmaya ihtiyacın olacak. (Ö2)

ATAUZEM tarafından gerçekleştirilen uygulamalara öğrencilerin katılım göstermesi için diğer önemli değişiklik ve düzenleme önerileri derse devam zorunluluğunun olması ve öğrencileri bilgilendirme veya hatırlatma mesajlarının atılması olduğu görülmüştür. Ayrıca çalışmaya katılan öğrencilerin 8'i (%10,26) derste anlatılan konuların yıllarca gördükleri Yabancı Dil dersinin tekrarı şeklinde olmaması gerektiğini yani bilmedikleri yeni konular olması gerektiğini, 12'si (%15,38) her zaman ders gördükleri fakülte binasında yani erişimlerinin daha kolay olabileceği bir binada ve sınıf arkadaşları ile birlikte derslere katılabilmeleri gerektiğini şu şekilde ifade ettiği görülmüştür (Bkz. Tablo 5);

Arkadaşlarım katılsa büyük ihtimalle haberim olacaktı bende katılacaktım derslere. Birde dersler bizim fakültede olsa arkadaşlarımla gidebilsem bende aslında katılabilirim. (Ö7)

Öğretilen İngilizce çok daha üst seviyede olsaydı ve bildiklerimle yapamayacak olsaydım, işte o zaman derslere katılırdım. Açıkçası ben yabancı dilin örgün ders olmasını istiyorum uzaktan eğitim olmasını istemiyorum. Yanlış anlamayın bu şekilde saçma geliyor bana bu sistem. Çok önemli bir ders İngilizce. (Ö4)

Öğrencilerin Açık Sınıf Oturumları ve Ofis Saati Uygulamalarına, katılımın artırılması için önemli olduğunu vurguladığı diğer durumlar; derslerde işlenen konuların ilkokuldan beri gördükleri konuların tekrarı niteliğinde olmaması gerektiği, öğrencilerin üniversite merkezinde kolay ulaşım sağlayabileceği şekilde ayarlanan bir derslikten ise kendi öğrenim gördükleri binalarda ve sınıf arkadaşlarıyla bu uygulamalara katılabilecekleri bir ortam oluşturulması gerektiği görülmüştür.

Tartışma

Bu çalışmada Atatürk Üniversitesi'nde kampüs öğrencilerine uzaktan eğitim yoluyla verilen Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Hukukun Temel Kavramları ve Yabancı Dil (İngilizce) derslerini yüz yüze desteklemek için yapılan Açık Sınıf ve Ofis Saatleri uygulamalarına bu dersleri alan öğrencilerin katılımlarını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda Yabancı Dil (İngilizce) dersi için planlanan ve gerçekleştirilen Açık Sınıf ve Ofis Saati uygulamalarına bu dersi alan öğrencilerin katılımlarını etkileyen

faktörler ve öğrencilerin dersten beklentileri araştırılmıştır. Araçsal durum çalışması deseni kullanılan bu çalışma, 28 öğrenciden yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanan verilerden faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. Yabancı Dil (İngilizce) dersi için öğrencilere ATAUZEM tarafından sunulan Açık Sınıf ve Ofis Saati uygulamalarına öğrencilerin katılımlarını etkileyen faktörler incelendiğinde, bu uygulamalara katılım göstermelerini birçok farklı faktörün etkilediği görülmüştür.

Bu bölümde, araştırmanın amaçları doğrultusunda elde edilen sonuçların alan yazın ışığında yorumlanması ve benzer çalışmaların sonuçları açısından değerlendirilmesi yer almaktadır.

Öğrencilerin, Yabancı Dil (İngilizce) Dersine ve Sınavlarına Hazırlanırken ATAUZEM Tarafından Sunulan Kaynakları Kullanmaları

Tarih boyunca bir yabancı dilin nasıl öğretileceği ve öğretme araçları daima tartışma konusu olmuştur (Memiş ve Erdem, 2013: 298). Yabancı dil öğretiminde kullanılan geleneksel öğretim yöntemlerinin yanı sıra uzaktan eğitim ortamlarında da yabancı dil eğitimi diğer birçok alanlardaki eğitimlerden daha önce uygulanmaya başlamıştır. Bunun nedeni yabancı dil eğitimi uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirebilmek için gerekli materyallerin çokça bulunmasıdır (Adıyaman, 2002: 93). ATAUZEM’de yabancı dil eğitiminde birçok eğitsel materyali öğrencilerine sunmaktadır. Sunulan bu materyallerin kullanımına yönelik olarak sorulan sorularda öğrencilerin derslerin sınavlarına dönem içerisinde videolar ve ders notları aracılığıyla ya da sadece videolar aracılığıyla hazırlandıkları görülmüştür. Video ve ders notlarına birlikte çalışan öğrenciler genellikle Yabancı Dil (İngilizce) dersini geçemeyen ya da uzun süredir Yabancı Dil (İngilizce) dersi almayan öğrencilerdir. Bu nedenle Yabancı Dil (İngilizce) bilgileri ya çok az var ya da var olan bilgilerde unutulmuş durumdadır.

Eğitimde videoların kullanılarak öğrencilerin dikkatlerinin çekilmesi, motivasyon oranlarının artırılması, soyut kavramların somutlaştırılmasını ve anlaşılması ya da öğrenilmesi zor olan konuların veya kavramların basitleştirilmesini sağlamaktadır (Güngördü, 2003). Bu bağlamda öğrencilerin videoları izlemelerinin ağırlıklı nedeni olarak derslerin işlenişi ve hangi konuların işlendiği hakkında bilgi edinmek için takip ettikleri tespit edilmiştir. Ancak öğrenciler bu videolara ve ders notlarına birlikte en fazla 2-3 hafta çalışmışlardır. Ardından konuların çok basit olduğunu, bu konuların ilköğretimden beri bildikleri/gördükleri konular olduğunu ve ders notlarından çalışmanın videoları izleyerek çalışmaktan daha hızlı olduğunu

düşündükleri için videoları izlemeyi bıraktıkları ve sadece ders notlarından çalışmaya devam ettikleri görülmüştür. Kaya'ya (2006: 189) göre de Yabancı dil eğitiminde video çok önemli bir araçtır. Çünkü öğrenilmeye çalışılan dilin ülkesini, halkını, kültürünü görme imkanı sağlamakta ve kelimelerin söylenişini duyarak tekrar etme kolaylığı sunmaktadır.

Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Ait Ofis Saati Uygulamasına Katılımlarını Etkileyen Faktörler

ATAUZEM tarafından Yabancı dil dersi için sunulan Ofis Saati destek uygulamasına kampüs tabanlı öğrencilerin katılımını etkileyen en önemli faktörün eksik ya da yanlış bilgilendirme olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Ait Açık Sınıf Oturumlarına Katılımlarını Etkileyen Faktörler

ATAUZEM tarafından Yabancı dil dersi için sunulan Açık Sınıf destek oturumlarına öğrencilerin katılımını etkileyen birçok farklı faktörün etkili olduğu görülmüştür. Bu faktörlerin başında dersin kredisiz olması gelmektedir. Öğrenciler dersin kredisiz olarak verilmesinden dolayı dersin Açık Sınıf Oturumlarına katılmaya gerek duymadıklarını belirtmişlerdir.

1990 yılında uygulamaya konan kredili sistem ile birlikte öğrencilerin ilgilerine ve yeteneklerine uygun olan dersleri almalarının sağlanması amaçlanmıştır (Ünal, Çoştur ve Karataş, 2004: 193). Bu bağlamda bakıldığında öğrencilerin kredili olan diğer derslere ve merkezi bazı sınavlara daha çok vakit ayırdıkları ve kredili olmayan Yabancı dil dersine vakit ayırmakta zorlandıkları tespit edilmiştir.

Öğrencilerin Yabancı Dil (İngilizce) Dersine Ait Açık Sınıf Oturumlarına ve Ofis Saati Uygulamasına Katılımlarını Artıracak Öğrenci Görüşleri

Uzaktan eğitim yoluyla verilen derslerde kampüs tabanlı öğrencilerin öğrenmelerini desteklemek amacıyla gerçekleştirilen Açık Sınıf Oturumlarına ve Ofis Saati Uygulamasına katılım göstermeyen öğrencilerin bu uygulamalara katılmalarını sağlamak ya da var olan katılımı artırmak amacıyla yapılması gereken düzenlemelerin başında dersin/derslerin kredili

olarak verilmesi gerektiği görülmüştür. Çalışmaya katılan 28 öğrenciden 24'ü bunu dile getirmiştir.

Çalışmaya katılan öğrencilerin birçoğu uzaktan eğitim yoluyla verilen dersler için açık sınıf oturumlarının ya da Ofis Saati uygulamalarının yapıldığından haberdar olmadığını ifade etmiştir. Öğrencilerin böyle bir uygulamanın gerçekleştirildiğinden haberdar olmaları durumunda derse katılım gösterip göstermeyecekleri sorulduğunda ise dersin kredili olması veya derse devam zorunluluğu olması durumlarında derse katılım göstereceklerini aksi taktirde bu dersten ziyade diğer derslere yani bu özellikleri taşıyan derslere katılım göstereceklerini belirtmişlerdir.

Bir ortama ait olma bireyler açısından o ortama yönelik pozitif duygular beslemeyi beraberinde getirmektedir. Okula aidiyet duygusu ise öğrencilerin akranları tarafından saygı duyulması, onaylanması ve gerçekleştirilen etkinliklere katılımının sağlanmasıdır (Goodenow, 1993; Goodenow ve Grady, 1993). Anderman'a göre (2002) öğrencilerin genel not ortalamalarının okula aidiyet duyguları ile pozitif yönde bağlantılı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca Hagborg'da (1994) yaptığı bir araştırma sonucunda okula aidiyet duygusunu yüksek olduğu öğrencilerin okulda da yüksek başarıya sahip olduklarını tespit etmiştir. Bu bağlamda uzaktan eğitim yoluyla verilen dersler için gerçekleştirilen açık sınıf oturumlarına öğrenciler bir gruba ya da ortama ait olma duygusunu yaşamadıkları yani sınıf arkadaşlarıyla birlikte fakültelerinde bulunan bir derslikte ders yapılmadığı için de katılım göstermediklerini ifade etmişlerdir. Bu durumda Yabancı Dil dersinde üniversite içerisinde farklı bir binada ve kendi sınıfından hiç kimsenin olmadığı ortamda olmalarının bir sonucu olarak ortama yabancı kaldıklarını düşündüklerinden dolayı derse katılmak istemedikleri görülmüştür.

Ofis Saati Uygulaması için öğrenciler tarafından dersin kredisiz olması, arkadaşlarının katılmaması, konuların önceden bilinen konular olması ya da devam zorunluluğunun olmaması gibi özellikler Açık Sınıf Oturumlarında olduğu kadar ön plana çıkmamıştır. Öğrencilerin belirttikleri Ofis Saati Uygulamasına katılmama nedenleri arasında en dikkat çekenini örgün olarak aldıkları kredili derslerin hocalarıyla görüşmeye gittiklerinde kendileriyle ilgilenilmediğini gördükleri ve bu nedenle de uzaktan eğitim yoluyla verilen, ayrıca kredisi ya da devam zorunluluğu olmayan bir dersin hocasının yanına gittiklerinde kendileriyle birebir ilgileceğini ve sorularının birebir ilgi gösterilerek cevaplanacağını düşünmemeleri olduğu görülmüştür.

Kredinin önemli olduğu kadar yoğun olarak öğrenciler tarafından dile getirilmese de derse devam zorunluluğunun olması ya da olmaması da öğrencilerin derse katılımlarını etkilemektedir. Devam zorunluluğu olmayan bir derse öğrenciler katılım göstermek için kendilerini zorunlu hissetmediklerini ve derse katılmama haklarını kullandıklarını dile getirmişlerdir.

Sonuç olarak öğrencilerin derslerin kredisiz olması, devam zorunluluğunun olmaması ve diğer özellikleri nedeniyle bu derslere olan ilgilerinin ve verdikleri önemin azaldığı bu nedenle de bu ders için gerçekleştirilen hiçbir uygulamaya katılma gereksinimi duymadıkları saptanmıştır. Bu derslerin öğrencilere ilgi çekici ya da önemli görülmesi için dersin ya bu özellikleri değiştirilmeli ya da derse motive edici yeni özellikler eklenmelidir. Bu özellikler ileride girecekleri sınava belli bir oranda etki etmesi ya da o sınava hazırlık mahiyeti içermesi, iş hayatında kullanabilecekleri ya da işe girmelerini kolaylaştıracak bir Yabancı Dil olması gibi sıralanabilir. Çünkü öğrencilerin çoğunluğu Yabancı Dil (İngilizce) dersinde işlenen konuların ilköğretimden beri sürekli olarak tekrar eden ve yıllarca eğitimini aldıkları konuların hep aynı müfredat olduğunu ifade etmektedirler. Bu nedenle de zaman içerisinde Yabancı Dil dersine katılmak, dersi dinlemek veya uygulamalara katılmak öğrenciler için sıkıcı bir hal almaktadır.

Öneriler

Kampüs tabanlı öğrencilere uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak dersleri yürüten öğretim elemanlarının bu derslerin uzaktan verilmesine yönelik tutum ve memnuniyet durumlarına yönelik araştırma yapılabilir.

Kampüs tabanlı öğrencilere uzaktan eğitim yoluyla verilen ortak derslerin Açık Sınıf oturumu ve Ofis saati uygulaması açısından incelenmesi yapılabilir.

Kampüs tabanlı öğrencilere ortak dersleri örgün alan ve kampüs tabanlı dersler şeklinde alan iki ayrı grup olarak başarı oranları karşılaştırılarak ortaya çıkan sonucun nedenleri ortaya konabilir.

Ortak dersleri örgün alan ve kampüs tabanlı dersler şeklinde alan iki ayrı grup olarak kampüs tabanlı öğrencilerin motivasyonel hazırlıklarının gruplar arasındaki farklılaşmasının olup olmadığı ve eğer varsa nedenleri saptanabilir.

Kaynakça

- Adıyaman, Z. (2002). “Uzaktan Eğitim Yoluyla Yabancı Dil Öğretimi”. *The Turkish Online Journal of Educational Technology – TOJET*, 1(1), 92-97.
- Anderman, E. M. (2002). “School effects on psychological outcomes during adolescence”. *Journal of Educational Psychology*, 94 (4), 795–809.
- Arat, T. ve Bakan, Ö. (2011). “Uzaktan Eğitim ve Uygulamaları”. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 14(1-2), 363-374.
- Barış, M. (2015). “Uzaktan Eğitimde Yeni Trend: Kitleli Açık Çevrimiçi Dersler”. *Reseachgate*, 1-9.
- Bayrak, M. (2015). Öğretim Üyelerinin İnternet Üzerinden Herkese Açık Kurs Yürütme Eğilimlerinin İncelenmesi [Elektronik Sürüm] [Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi]. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Cresswell, J.W. (2013). *Nitel Araştırma Yöntemleri* (3.Baskıdan Çeviri). Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Çelik, E. (2015). Akran Değerlendirme Yönteminin İnternet Üzerinden Herkese Açık Kurslarda Kullanımı: Bir Durum Çalışması [Elektronik Sürüm] [Yayımlanmış Doktora Tezi]. Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü.
- Demirci, N. (2014). “What is Massive Open Online Courses (MOOCs) and What is promising us for learning?: A Review-evaluative Article about MOOCs”. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 231-256.
- Ergüney, M. (2015). “Uzaktan Eğitimin 6 evresi”. *Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Dergisi*. 12, 25-31.
- Glance, D. (2013). The teaching and learning foundations of MOOCs. <http://theconversation.com/the-teaching-and-learning-foundations-ofmoocs-14644>, Erişim tarihi: 12.09.2017.
- Goodenow, C. (1993). “Classroom belonging among early adolescent students: Relationships to motivation and achievement”. *Journal of Early Adolescence*, 13, 21- 43.
- Goodenow, C., & Grady, K. E. (1993). “The relationship of school belonging and friends' values to academic motivation among urban adolescent students”. *The Journal of Experimental Education*, 62(1), 60-71.

- Güngördü, E. (2003). “Öğretimde Görsellik ve Görsel Araçlarda Bulunması Gereken Özellikler”. *Milli Eğitim Eğitim Kültür Sanat Dergisi*, 157, 70-74. http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/157/gungordu.htm, Erişim tarihi: 10.11.2017.
- Hagborg, W. J. (1994). “An exploration of school membership among middle and high school students”. *Journal of Psychological Assessment*, 12, 312-323.
- İşman, A. (2011). *Uzaktan Eğitim*. [4.Baskı] Ankara: Pegem Akademi.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. [2. Baskı] Ankara: Pegem Yayınevi.
- Kesim, E. ve Altınpulluk, H. (2014). “Kitlesele Açık Çevrimiçi Derslerin Kullanımına İlişkin Uzaktan Eğitim Uzmanlarının Görüşleri”. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 62-85.
- Masters, K. (2011). “A Brief Guide To Understanding MOOCs”. *The Internet Journal of Medical Education*. 1(2): .
- Memiş, M.R. ve Erdem, M.D. (2013). “Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler, Kullanım Özellikleri ve Eleştiriler”. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 8(9), 297-318.
- Özer, B. (1998). “Teknoloji Yoğunluklu Eğitim Yaklaşımı Olarak Uzaktan Eğitim”. Bekir Özer (Ed.) *Çağdaş Eğitimde Yeni Teknolojiler*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Stracke, C. M. (2014). “How can e-learning and MOOCs reveal and exploit the hidden treasures of open research and open education?” A. M. Teixeira, A. Szűcs ve Mázár, I. (Ed.), *From education to employment and meaningful work with ICTs. Proceedings of EDEN Annual Conference*. [CDROM] içinde (s. 11) Zagreb: European Distance and E-Learning Network. ISBN: 978-963-89559-6-8.
- Şen, B., Atasoy, F. ve Aydın, N., (2010). “Düşük Maliyetli Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemi Uygulaması” . ResearchGate, 1-13.
- [Uzem.gediz.edu.tr/uzaktan_egitim_nedir](http://uzem.gediz.edu.tr/uzaktan_egitim_nedir), Erişim Tarihi: 20.06.2017

Ünal, S., Coştu, B. ve Karataş, F.Ö. (2004). “Türkiye’de Fen Bilimleri Eğitim Alanındaki Program Geliştirme Çalışmalarına Genel Bir Bakış”. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 183-202.

Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (6. baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

<https://istatistik.yok.gov.tr>, Erişim tarihi: 17.11.2017.

Yazarlar Hakkında

Arş. Gör. Derya ÇAKMAK KARAPINAR

Derya ÇAKMAK KARAPINAR, Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkez’inde 2009 yılında çalışmaya başlamıştır. Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi’nde 2011 yılından itibaren Araştırma Görevlisi olarak çalışmaktadır. Atatürk Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Bölümünde lisansını tamamlamıştır. Atatürk Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalında yüksek lisans öğrenimini tamamlamıştır ve Atatürk Üniversitesi Temel İletişim Bilimleri Anabilim

Dalında doktora yapmaktadır. Derya ÇAKMAK KARAPINAR’ın ilgi alanları Uzaktan Eğitim ve Açıköğretim uygulamaları, dijital oyunlar, küreselleşme, halkla ilişkiler ve stratejik halkla ilişkiler, marka yönetimi, Endüstri 4.0 ve akıllı uygulamalardır.

Posta adresi: Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi
Eposta: derya.cakmak@atauni.edu.tr / deryacakmak84@gmail.com
URL: <http://www.atauni.edu.tr/#!personel=derya-cakmak>

Öğr.Gör. Muhammed GÜLER

Muhammed GÜLER, Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkez’inde 2015 yılında çalışmaya başlamıştır. Atatürk Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Lisans Bölümünü 2014 yılında tamamlamıştır. Aynı yıl Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Anabilim Dalında yüksek lisans öğrenimine başlamış ve 2016 yılında yüksek lisans öğrenimini tamamlamıştır. 2017 yılı

itibari ile Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesinde Öğretim Görevlisi olarak çalışmaktadır. Muhammed GÜLER’in ilgi alanları Uzaktan Eğitim ve Açıköğretim uygulamaları, mobil oyunlar, mobil öğrenme, insan bilgisayar etkileşimi ve e-öğrenmedir.

Posta adresi: Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi
Eposta: mhmmdguler@gmail.com
URL: <http://aicuzem.agri.edu.tr/aicuzem/kadromuz>

Doç. Dr. Engin KURŞUN

Engin KURŞUN, Atatürk Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. 2012-2016 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde müdür yardımcılığı görevini üstlenmiştir. Doktora eğitimini Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri bölümünde tamamlamıştır. Çalışma alanları arasında açık eğitim kaynakları, insan bilgisayar etkileşimi ve uzaktan eğitim bulunmaktadır.

Posta adresi: Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Eposta: enginkursun@gmail.com

URL: <http://www.atauni.edu.tr/#!personel=engin-kursun>

Prof. Dr. Selçuk KARAMAN

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. 2009-2016 yılları arasında Atatürk Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde müdür yardımcılığı ve müdür, Atatürk Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi'nde dekan yardımcılığı görevlerini üstlenmiştir. Araştırma alanları arasında öğrenme nesneleri, uzaktan eğitim, eğitimde internet uygulamaları, öğretimsel sistemlerin tasarımı, öğretimsel ve performans teknolojileri konuları yer almaktadır.

Posta adresi: Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi

Eposta: selcukkaraman@gmail.com

URL: <http://www.atauni.edu.tr/#!personel=selcuk-karaman>